

Виходить у Львові що
дня (крім неділі і гр.
кат. свят) о 5-й го-
дині по полуночі.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жадане
і за вложенем оплати
почтової.

Рекламації неважча-
тливі від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

ВІСТИ ПОЛІТИЧНІ.

(Рух виборчий. — Вибори до чеського і країнського сейму. — Католицьке віче на Мораві. — З балканського півострова).

Руский народний комітет виборчий затвердив і оголосив отсі дальші кандидатури на повіти: Богородчани: дра Михайла Коцюбу, проф. в учительській семінарії в Станиславові, Ярослав: Василя Бігуса, гospодаря в Висоцька і Рава руска: о. Івана Гіпріяна, пароха в Немирові. Що-до повіта брідского то комітет не оголосив ніякої кандидатури против п. Олександра Барвицького. В перемиськім повіті поручив комітет кандидатуру радикала Стефана Новаковського, а в короснянськім, польського людовця Йна Стадіньского.

З цісарською санкцією закона про безпосередні вибори з сільських громад до сойму чеського, з розвязанем дотеперішнього сойму і розписанем нових виборів почав ся в Чехах справедливий виборчий рух. Політична дискусія, котра вже перед тим звертала бачну увагу на справу виборів, набрала тепер ще більшого значення. Вибори самі відбудуть ся аж в першій половині жовтня, позаяк уложені нових листів виборчих з сільських громад вимагає чимало часу. Партийне днівницарство обговорює вигляди виборчі з досить значою зневірою. Головну бачність звертають всі на аграрників, котрі виступають до боротьби з величими надіями, хоч молодоческе днівницар-

ство запевняє, що безпосередні вибори значно обнижають вигляди аграрників. — В малій Країні зацикіла завзята борба межи клерикалами під проводом Шустеринца і поступовцями під проводом Феріянчица і Тавчара, (котрий є головою радикальнішого крила поступовців). Та мабуть мимо так завзятої борби сили обох партій не змінять ся і обі війдуть до сойму з тим самим числом мандатів, яке доси посідали. Головною територією клерикалів є сільська курия, і то сільська курия горішньої Країни. Міста і деякі сільські округи долинної Країни дадуть і тепер, як доси давали, послів з ліберальної партії. Як сказано борба веде ся завзято, з великим шумом та криком. На вічах приходить до бурливих сцен, що зачинають ся лайками а кінчат ся часто буками.

На Мораві оповіщено вже програму католицького віча, що відбудеться в дніх 7—9 бересня в Оломуци. Першого дня буде виголошений відчit на темат: „Без реїті не може існувати держава“. Даліше будуть предложені до ухвали резолюції приготовлені комітетом організуючим віче. Між іншими предметом дискусії будуть такі темати: 1) Вільність і независимість цари. 2) Неузнане повага в наших часах і причини того. 3) Обовязки католиків в житті публичному і приватному. — Післяного дня відбудеться два торжественні повні збори.

Агітация на балканському півострові має з кожним днем прибирати більші розміри, а найновішим доказом того має бути тижневник: „Православний Восток“ (L'orient orthodoxe), що зачав видавати ся в Букаренії з по-

чатком сего місяця, в російськім языці, з перекладом французским, під редакцією Д. І. Ілича і Н. К. Дурнова, а поставив собі за ім'я: приєднати Румунів для Росії в ім'я православної солідарності, обіцюючи їм в нагороду Семигород і Буковину. Та й більше менше від року, як король сербський Александер подружжив ся з Драгою, на балканськім півострові будь то замічають ся сліди оживленої агітації російської і противавстрійської. — Пештенський Lloyd, котрого видавець від кільканадцяти літ є референтом в делегаціях буджету міністерства справ заграницьких, посвятив в новіші часі тому питаню займану статю, що викликала сильне, алярмуюче вражене. Та все таки і сам Lloyd признає, що у всіх тих агітаціях і демонстраціях беруть участь тільки неофіційльні російські круги, днівники, добровольці, вапдрівники пансловізму російського і радикалізму противавстрійського, а офіційльні круги ведуться як слід і не дають причини до яких-будь представлень і протестів. Но з другого боку правдою є, що фондів на згадану часопись в Букаренії, що віддає Румунам австро-угорські провінції, достарчилі графиня Капністова, близька своїчка російського амбасадора при дворі віденськім. Правда й те, що також в 1876 р. насамперед неофіційльні круги російські викликали рух на балканському півострові, а опіля зневолили Александра II до війни. Але як довго російське правительство може указувати на своє коректне поступовання, а в агітації беруть участь лише неофіційльні кружки, так довго австрійське правительство не має претексту до представлень; оно

з своїми йонськими пілястрами споглядає задумчиво на полуночеву кампанію, де Коля Рієнці (італіанський народовець і проводир демократів в 14-ім столітті) бив ся з Кольоннами (шляхотска родина, що стояла по стороні німецьких цісарів, противників папи); а може той амфітеатр сумує за своїм щирим приятелем, тим обеліском, що его викопали варвари і уставили на Пінчіо.

Двіста кроків даліше. На право виглядає щікаво з поза мурів вежа церкви Санта Кроче ін Джерузалеме, і дивиться ся на то жите, яке проявляє ся коло Порта Джованні, окруженого довкола остеріями. Та й не навкучить ся їй, бо брама сьв. Йоана завсігди дуже оживлена, особливо в неділю по зелених святах, або під час перегонів в Кампапелє, але найбільше дуріють тут люди в ночі на сьв. Йоана. А кілько то славних людей входило і виходило сюю брамою! Може найдивнішою була історична їзда сюю брамою в роках 1848/49, коли то папа Пій IX, втікаючи перед Гарібальдім, їхав сюди в повозі баварського посла до Гаеті, аж опіля прийшла черга на Гарібальдіго, котрий мусів розпраціти ся з містом і брамою сьв. Йоана, по чим папа Пій IX. в'їздив знову з триумфом до міста сюю брамою, котра перед кількома місяцями дивила ся на єго втечу.

Спускаємо ся в яр і стаємо перед старою замкненою брамою, Porta Asinaria, котрої трохи почорнілі башти якось дуже сумісно споглядають. Та й як ім не сумувати, коли то прикро бути позабутим. В часах війни з Готами було ще якось веселійше, тоді ще они щось

ОБРАЗКИ З ІТАЛІЇ.

(Після Ю. Шльоссера, Цахера, Шмідта і др.
зладив К. Вербік.)

IX.

Перший раз в Римі. — Церков сьв. Петра і Ватикан. — Лятеран і сьв. сходи. — Доходи і видатки папи. — В катакомбах сьв. Калікста. — Мури міста. — Фотографійки з римського життя. — Довкола Риму.

(Дальше.)

Ідьмо даліше! Завертаємо трохи на півдневий всхід, і при сей нагоді заглядаємо зі строком в заулки передмістя Ільоренцо. Білє, яке тут порозвішувано коло дороги, ріжнить ся від того, що розвішують в Неаполі лиш тим, що тут на нім ще ліпше бруд видко, бо улиці тут людні, ширші, отже й більше в них сьвітла. А яке білє, такі й тоті нудні шаблонові доми. Срібні і понурі, зверху такі дрантіві, як лиши можна собі подумати, ані одно вікно не примикає ся так, як потреба, ані одні двері не держать ся на завісах. А помежі тими домами суває ся, лазить, бігає, скоче, танцює, верещить, свище, та бе ся таке множество дітей, в замашенім та подертім одію, що немає обави о істнованні Італії.

Знов острій закрут. Попід зелінницю, як би через якийсь тунель, дівіджаемо до Порта Маджоре, найкрасшої брами в Римі. Потрійна брама сьвітить ся мов золото, а на єї горішнім підмурівлю, котрим переходять два водопроводи: Anio novus і Aqua Claudia, видко повно написів. Не менше займано есть оригінальна гробниця цекаря Еврізацеса, що виглядає зіпс споду брами. Але що найбільше нас тут займає, то живоцисне жите народне, яке тут виступає в довгих рядах барахів, в котрих містяться остерії. Яка тут мішаница всіляких возів: дорожки, калеші, візки, що розвозять вино, волові вози, а коло них громадки паствуших і селян в косячих шкірах. Помежи барахами сьвітяться яскравими красками „фасади“ всіляких шинків. В кутику коло брами стоять буди бідаків, що продають мітли, проїжжих фаринників і тим подібних людей, а всіх пильнує грізне око дозорців митових та карабінерів.

Ще один погляд на червоно-бронзову жовту браму, та єї полупалі коринфські стовпи, та їдемо даліше може яких п'ятьсот кроків вздовж ряду домів, що закривають мур перед нами, в котрий вмуріваний водопровод. Перший отвір на право. Попід широко розтягнений лук виїжджаємо знову на дорогу, що іде вздовж муру, в найсамотніші місце. Півколесом їдемо тепер від входу на захід, довкола спадів горбів Целія і Авентина до Тибру. На ліво тягнуться виноградники і городи з цвітами, а на право показує ся величезне півколо амфітеатру, знаного під латинською назвою Amphitheatre castrense. Будівля tota,

може тільки бути чуйним і приготуваним на всікі випадки.

Н о в и н к и .

Літів дні 2 го вересня 1901.

— Правничі ригорози. Міністерство просвіти оповіщує під датою 26-го с. м. на підставі найвищого уваження і ошіті професорів правничих виділів, що почавши від сего шкільного року тратити свою силу розпоряджене, після котрого вільно було складати ригорозум уже в послідних чотирох тижднях четвертого року студій. Се нове розпоряджене видає ся тепер по причині неуспішних досвідів і з огляду на добро справдіної науки.

— Ц. к. Дирекція почт і телеграфів у Львові оповіщує: Від дня 1-го вересня 1901 р. почавши, допущені будуть в руху поштовім з ц. і к. кораблями воєнними знаходчими ся на чужих водах, перекази поштові, котрі можна буде надавати під адресом коменд, штабів і залоги тих кораблів, як з другої сторони настоятельство корабельне і залога будуть могли також надавати перекази на покладах тих кораблів. — При висиланні переказів для кораблів воєнних призначених належить ся послугувати формулами призначеними для обертання заграницького, а яко місце призначення подати назулу корабля воєнного, на котрого покладі відбираючий знаходить ся. — Рівночасно однак застежі рівні засоби засоби право задержання висилки переказів до кораблів воєнних, описля коли би знаходчайший ся на покладі запас готовки оказав ся до виплати не вистарчаючим. — В такім случаю зверне ся надаючим так квоту виплачену, як також заплачуєну належність переказову. Що-до переказів вільних від оплати поштової, обов'язують приписи руху внутрішнього.

— Німецька гімназія в Бродах числила в минувшім піврічнім році 543 учеників. З того було греко-католиків 119, рим.-кат. 153, мойсевого віроїсновів 228. Після народності було: Русинів 118, Поляків 249, а Німців 133.

— Горівка у Львові подорожіла з днем 1-го вересня. На вічу львівських реставраторів ухвалено піднести ціну на літі горівки о 16 сот., так, що

літі горівки замість 1 кор. буде конітувати тенер 1·16 К., а літі горівки 1·28 К. При дрібній продажі подорожні горівка о 2 сот. на кождій чарці.

всім, що вибирають ся за океан, пехай їдуть в Буківну; певно лучше жити вигідно на родині, чим пропадати в чужині! Прибуваите-ж руські селяни з завдатками».

— Самоубийство на величезнім колесі.

Оногди зголосив ся при касі величезного колеса — рід гайданки, високе як каменіця на два поверхі колесо, до котрого боків в середині суть попричищовані вагони, так, що они, коли колесо обертається, піднімаються вгору і спускаються в долину, але заедно звисають на колесі; до вагонів сідається і їде вгору — в Пратері, около 5-ої години якийсь молодий мужчина і зажадав для себе окремого вагона. Позаяк не було великого переповнення, то ему зроблено его волю. Отже в хвили, коли вагон з тим молодим мужиною піднісся найвище вгору, роздався вистріл. Зараз спущено вагон з прискореною швидкістю колеса на долину і при перешукуванні вагонів знайдено того чоловіка з простріленою головою. З найдених при цьому піднімався показало ся, що самоубийник називався Рішард Левер і мав 22 роки. В погиблій листівці він висловив ся перед кількома днями звома пісном і такому того жаль, що він відбирає собі життя. Тяжко раненого відвезено до підпитлю.

Штука, наука і література.

— Нові шкільні учебники рускі. Рада шкільна краєва затвердила і вводить до шкільного уживання в новим шкільним роком отсія учебники: *Війни в українсько-руській літературі XIX. століття*, II, том, 3-те видане. Ціна 4 кор.; для VIII. кл. гімн. уложив Ол. Барвінський — *Огляд українсько-руської літератури до кінця XVIII. століття*, написав Ол. Барвінський. Ціна 40 сот. (Підручник для доповнення Хрестоматії Ом. Огоновського для гімназій). — *Вибір в українсько-руській літературі для III. і IV. року* учительських семінарій, уложив Ол. Барвінський. Ціна 2 кор. 40 сот.— В. Закшевского: *Всесвітна історія. Т. II.*, середньовічна історія, переложив Ол. Барвінський, ціна 2 кор. 40 сот.

значили. Тоді варвари і Візантійці добивалися о вступі і не жалували ні гроша ні крові. З тої же пори, коли Тотіліс (король всіх дінів Готів) 546 р. через зраду Ізаврійців перейшов сюди в тріумфальній поході, настали сумні часи. В дальшій дорозі стрічаємо ще дві спенсионовані брами, Porta Metropolia і славну в історії Porta Latina, де починає ся дорога звана так само латинською. Ще малий закрут і приїжджаємо до брами Сан Себастіяно — брама знана добре тим побожним пітникам, що ідуть до катакомб і каплиці Domine quo vadis, де Ісус Христос задержав втікаючого сьв. Петра. Трохи далі на півдні від сїї каплиці суть славні катакомби сьв. Калікста з гробом сьв. Цецилії.

Дальше їдемо вже спокійно серед самоти. Стрічаємо лише акціоніків, а від часу до часу з городів на ліво якуюсь жалібну пісню селянині. Кому би тата дорога видавала ся монотонною, тому зробить несподіванку брама сьв. Павла, піраміда Цестіюса і повне кипреїв протестантське кладовище.

Тут мусимо перервати нашу подорожь вздовж мурів, бо близько на Тибрі нема мосту. Щоби на другій боці знайти міст, не позістає нічого, як лиш поїхати довкола Авентину аж до площа Bosca della Verita, де через міст Ponte Emilio іде ся до римського порту на річці, Ripa grande. Любителі вина не люблять сего порту, бо тут Сицилійці привозять свої дешеві вина сицилійські, котрі нам неодна гостинниця продає за римські. Але мимо того годі відмовити краси сemu портові.

Коло Porta Portese треба перетинути ся через цілий лябірінт візків, аж дійсно знов до мурів. Беремо ся на право, минаємо кілька старомодних поворотників, переїзджаємо через королівську улицю і стаємо при кінці горба Янікуля. З великим трудом переїжджаємо аж до

брами сьв. Панкратія. Але що значать всі труди супротив тої краси, яка нам тепер представляється. Дорогою ве ся мов би яка гадина помежи гаями акацій, а з кожного місця то щораз інший новий вид на західну кампанію аж до моря. Зелені горби, на вершинах котрих видніють ся віллі, тягнуть ся аж до далекої рівнини а зелена їх краска, що на рівнині переходить в сріблисту зелену, губить ся остаточно в синявій мраці край моря. Коли же залізemo з воза і вийдемо на башти що стоять край дороги там, де она в гору піднімається, око наше сягає геть далеко аж до зеленого вершка горба Тестачіо по другім боці Тибра та аж до червоних дахів новомодної різниці. На південні видніє ся кусень Тибра, мов би яке озеро відмежено з одного боку мостом зелінці, поза котрим видно Сан Паоло фуоріве Мічі, а поза тим евкаліптовий лісок монастиря Трапістів.

Ідемо дальше вздовж прекрасних виноградників, а відтак зачинають мури говорити. З множества таблиць, написів, проломів та дір в мури довідуюмо ся, що стоїмо на землі Риму, орошений найбільше людекою кровію, що ми на полі битв: на Янікулю. Замикаємо очі. Перед нашим духом виступають дивні борці: Етруски, Вандали, Готи, Сарацени, Льонгобарди, німецький орден і ляндеснехти, гарibalдійці і французькі жавави. Межи їх проводириями видимо Порзенну, Аляриха, Людвіка II, Каролінга Арпульфа, Генриха IV. з Каносен, відтак новіших вождів: Бертієра, Гарibalдіго, Удинота...

Коло брами сьв. Панкратія, де кождій камінь розповідає про революцію в 1849 р., єсть дуже готірно; елегантний римський сьвіт іде сюди на прохід до найкрасшого в Римі парку, до Вілла Памфілі, а менше елегантний,

котрому сухо в горлі, спішить до остерії „під великим черевиком“.

Від брами сходить мур знову в долину, котра відділяє горб Янікулю від ватиканського горба. Там в долині витає нас брама Каваледжері, мішаница запаху сїна і вина, бо тут лиши самі остерії і склади сїна. Відповідний до того і рух на улицях. А понад тим всім, понад тим гамором і болотом красує ся мов найчистішее золото соборна церковь сьв. Петра, котру оглядаємо тут з найменше знаного місця. Аж звідси видимо, що то за величезна на ній баня! Поза нею тягнуть ся в своїй величавості ватиканські городи. Видимо також вежу Льва IV., того, що виставив сарacenські мури, а недалеко від неї літну палатку папи Рима XIII.

Входимо на ватиканський горб. Виймаємо годинник і дивимося, як довго треба їхати довкола папської резиденції. Она велика, величезна. Мури виглядають як високі, грізні бастіони. Оглядаємо ся поза себе, на місто, на Янікулю, на памфільський парк. Нараз якась висока вежа з білою круглою банею перериває мури. То папська звізدارня, в котрій працювали колись отець Секкі, славний астроном.

Ідьмо дальше! Де мур остро загинає ся на всіх, представляє ся нашим очам несподівано красний, живописний краєвид. В долині видніють ся многі цегольні, що вже застали в роботу, съїздки будівляного краху. Поза ними видніє ся гора Маріо, котра з сего боку з своїм зеленими стінками і зубочами представляє ся найкрасше, а на ній серед піній стоять віллі Медії і Стюарт. Дорога спускається знову в долину. Мури підпимають ся щораз вище і вище, п'ятдесят, шісдесят, ба й сімдесят стіп високо. З поза мурів видно прекрасні північні і штучні алеї з тису та букшпану, а побіч них високі буки.

Торговля вина **ЛЮДВИКА ШТАДМІЛЕРА** у Львові

при ул. Краківській ч. 9
продажає вино шампанське Йосифа Терлецького
Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC“
по дуже приступних цінах.

СТЕЛЯ

найновіший інструмент сальоновий - швейцарський, самограй, поти металеві без гачиків в ріжки величинах. Продає Соболевський годинникар у Львові, площа Маріїска (готель французький).

„НЕКТАР“

Головний склад у Відні, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлі і складів чаю **Братів К. і Ц. Попов у Москві.**

Ц. і к. надворні доставці Австро-Угорщини.

Доставці Двора царсько-російського.

Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix в р. 1900,

найвища відзнака на загальніх виставах в Парижі,

Grand prix

найвища відзнака на виставі в Антверпені 1894 р.

Золотий медаль

найвища відзнака на виставі в Стокгольмі 1897 р.

Цінник.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейлону
1/1	15·20	11·-	10·-	9·-	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·-	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	-	-	-	-	1·05	0·95	0·85	0·75	0·65	0·55	0·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

ОБРАЗИ СЪВЯТИХ

Важне для родин і школ!

Вечеря Господня Леонарда да Вінчі рит. на міди величини 44×80 см.	12 зр.
Сикстинська Мадонна Рафаеля величини 41×31 см.	4 зр.
Непорочне початие Мурілля величини 42×32 см.	4 зр.
Христос ири кирици з Самаританкою Карабчі ого величини 37½×63 см.	4 зр.
Ессе Помо Гвіда Рені вел. 49×39 см.	5 зр.
Христос несучий хрест Рафаеля величини 52×36 см.	4 зр.

Всі ті образи (штихи) наведених славних мальстрів нові, надаються дуже добре до школ і суть о 50% дешевіші як в торговлях образами. Висилуються лише за послідплатою вже офранковані. Замовляти у Т. Крайтера, Львів, ул. Ягайлонська 12.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цілком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хороши оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літературним явищем не малої ваги. Розійшлося його в 4-ох виданнях більше як півтора міліарда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людского знання.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовлення приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.